

Lausunto valtioneuvoston asetuseroissairaanhoidon työnjaosta ja tehtävien keskittämisestä

Hankenumero STM037:00/2017

Kuopion yliopistollisen sairaalan lastenpsykiatrian klinikan edustajina annamme lausunnon lastenpsykiatrisia palveluja koskevilta osin erikoissairaanhoidon työnjaosta ja tehtävien keskittämisestä.

2§ Erikoissairaanhoidon työnjakoa koskevat yleiset periaatteet

Keskittämällä harvoin tarvittavia toimintoja voidaan myös lastenpsykiatrian palveluissa turvata korkea asiantuntemus, kokemus ja osaaminen.

4§ Alueellisen kokonaisuuden suunnittelu ja yhteen sovittaminen viiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin alueella

Harvinaissairauksien ehkäisy, diagnostiikka, hoito ja kuntoutus (Kohta 2) ovat osa vaativan tason palveluja, johon tarvitaan myös vaativan tason lasten yleissairaalapsykiatrista osaamista, joka näiltä osin tulee myös keskittää viiteen yliopistolliseen sairaalaan.

Lasten, nuorten ja perheiden vaativimpien palveluiden osaamiskeskusten suunnittelu ja alueellisen yhteen sovittaminen viiden yliopistollisia sairaaloita ylläpitävien sairaanhoitopiirien tehtävänä on kannatettava esitys (Kohta 4). Näin voidaan yhdistää vaativien palvelujen toimintoihin liittyvä osaaminen ja palvelujen kehittäminen. Asetuksessa tulisi huomioida lasten, nuorten ja perheiden palvelujen yhteydessä myös erikoissairaanhoidon suhde muihin terveystalouteen sekä sosiaali- ja sivistyspalveluihin.

On myönteistä, että psykoterapeuttiset menetelmät, niiden arviointi ja ylläpito huomioidaan asetuksessa ja määritetään yliopistollisia sairaaloita ylläpitävien sairaanhoitopiirien tehtäväksi (Kohta 6). Myös yliopistojen tehtävä yhteistyökumppanina ja menetelmien kehittäjänä, arvioijana ja kouluttajana olisi syytä määrittää.

5§ Valtakunnallisesti keskitettävä erikoissairaanhoito

Vaarallisten ja vaikeahoitoisten lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon (Kohta 15) kokoaminen edelleen vähempään kuin viiteen yliopistolliseen sairaalaan on kannatettava esitys, koska tarve on suhteellisen pieni.

6§ Viiteen yliopistolliseen sairaalaan tai vastaavaan yksikköön alueellisesti keskitettävä erikoissairaanhoito

Lastenpsykiatrisen ympärivuorokautisen vuodeosastohoidon sekä lasten oikeuspsykiatristen tutkimuksien keskittämisestä viiteen yliopistolliseen sairaalaan (Kohta 20) on KYSin erityisvastuualueella jo hyviä kokemuksia ja esitys keskittämisestä on kannatettava. Vuodesta 2006 KYSin erva-alueella kaikki akuutti vuodeosastohoito ja päivystys on ollut keskitetty. KYSin 6-paikkaisella akuuttiosastolla (kriisiosasto 2753) on toteutunut vuonna 2016 yhteensä 110 hoitajaksoa, joista yli puolet (59) on Pohjois-Savon ulkopuolisista maakunnista.

Selkeyden vuoksi on asetuksessa tärkeää tarkentaa, mitä ympärivuorokautisella vuodeosastohoidolla tarkoitetaan. Käsitämme sen ympärivuorokautisena, jatkuvasti kokoviikkoisesti ja ympäri vuoden toiminnassa oleva (24/7/365) akuuttiosastohoitona. Akuuttiosastohoitoa tarvitaan harvoin ja se vaatii erityisosaamista.

Oikeuspsykiatrinen tutkimus on myös harvoin tarvittavaa ja erityisosaamista vaativaa toimintaa. Lasten ja nuorten oikeuspsykiatriin keskuksiin on keskitetty poliisin, syyttäjän tai tuomioistuimen pyynnöstä terveydenhuollossa tehdyt tutkimukset osana lapseen kohdistuneen seksuaali- tai pahoinpitelyrikoksen selvittämistä. KYSillä on kokemusta vuodesta 2006 alkaen toiminnan keskittäminen ja hyvät toimintamallit yhteistyön toteuttamiseen erityisvastuualueella on pystytty luomaan.

Muiden yhteistyöalueen maakuntien rooli

Muiden yhteistyöalueen maakuntien rooli ja erityisesti järjestämisestä koituvien kustannusten jako yhteistyöalueella tulisi tuoda asetuksessa esille kaikkien keskitettäviksi esitettävien tehtävien osalta.

Kuopio 15.6.2107

Kirsti Kumpulainen
professori, ylilääkäri
UEF, KYS

Kaarina Kemppinen
osastonylilääkäri
KYS